

בס"ד, ערב ש"ק לסדר "אעשה נפלאות", פורים/כי תשא תשפ"ה

"הקפה שהציל את המגילה"

עתה דאגה כפולה, בעל הקורא דואג על התשלום של תיקון המגילה¹, וביחד עם שאר הקהל – דאגה גדולה, מגילה מנין ? אחד הנוכחים נראה מחייך ושמה. לתמיהת הנוכחים הוא השיב שיש מצוה לשמוח בפורים ובמיוחד: "שגם מלכתחילה לא היתה לנו מגילה" !

היו שסברו שדעתו נשתבשה עליו – המגילה כאן ! אבל הוא הסביר דבריו בטוב טעם, מעיקרא התרעתי שהמגילה ב"מבצע" פסולה כיון שנכתבה על ידי 'חבר קהילה' שהוא מיסיונר שמתחזה כיהודי², ולא האמינו לי למרות ההוכחות הברורות שהצגתי, כי המחיר הזול 'סינוור'. עלינו לשבח שניצלנו מקריאה ממגילה שאינה כשרה ומברכות לבטלה. ופשוט ששופך הקפה אינו חייב לשלם על דבר שאין לו ערך כספי !

לא היה להם פנאי לדיונים, האם כך היא ההלכה. עכשיו צריך מגילה ! באחד התאים הפרטיים נמצאה מגילה, אולם היה כתוב עליה: "אסור ליטול ללא רשות" (ואכמ"ל) האם ניתן לכפותו עבור מצוה דרבים ! היה מי שאמר שמי שקרא במגילה גזולה יצא ידי חובה כי אין "גזל בקול" (שו"ע תרצ"ב יא ובמפרשים). אולם למרות שבדיעבד יוצאים ידי חובה - לא היה מי שהעיז להרים מגילה זו ולעבור על איסור גזל !

מה יעשו עתה ? אחד המתפללים רץ לביתו ושב עם המגילה הפרטית שלו ובהגיע בעל הקורא למילים "ואל תשתו" – הגביה את קולו !

פורים שמח !

ראשו של בעל הקורא של המגילה היה כבד עליו מחמת תענית אסתר. הוא נקט כשיטת המג"א (תרצ"ב ס"ק ז') שאף שאסור לאכול לפני קריאת המגילה, טעימה מותרת בצורך גדול (עי"ש). הוא הכין לעצמו כוס קפה במבואת בית הכנסת, וכדי לא לעכב את הקהל, לקח את כוס הקפה לבית הכנסת נעמד על הבימה, ובירך ברכת "שהכל" (ואכמ"ל לגבי שהיה בין הלגימות).

צעקה: "מי התיר לו לשתות בבית הכנסת ? גמ' מפורשת היא (מגילה כח.): "בתי כנסיות אין נוהגין בהן קלות ראש, אין אוכלין בהן, ואין שותין בהן" – כאן אנו מקפידים בהלכות בית הכנסת, לא מדברים בו שיחה בטלה אפילו שלא בשעת התפילה (שו"ע או"ח קנ"א א'), וזה בא לחלל את קדושת המקום ! לא יהיה אפשר להתפלל כאן יותר – קדושת המקום חוללה".

דבריו הנמרצים של המוחה, הותירו את הקהל ללא מענה. אולם אחד הבקיאים ציין לתשובת הרא"ם (ח"א פ"א והו"ד בביאורו"ל קנ"א א) שבית כנסת שנעשתה בו עבירה, לא נתחללה קדושתו ומותר להתפלל בו (ובאג"מ או"ח א' ל"א ביאר תנאים להיתר זה, וכגון באקראי). ובודאי שתיית הקפה לא תאסור תפילה במקום זה (וע"ע ביאורו"ל שם בעיקר דין השתיה מתי הותרה) !

בעל הקורא רצה להימנע ממחלוקת ולכן החליט להוציא את כוס הקפה מבית הכנסת. אולם מחמת חוסר זהירות, הקפה הרוחת נשפך על המגילה החדשה שנקנתה השנה במחיר מבצע. הם ניסו ליבשה מיד, אבל הדיו שבפסוקים הראשונים 'נמרח', והמגילה נפסלה מלקרוא בה (עיין שו"ע תר"צ א').

² עיין או"ח ל"ט בדיני סופר סת"ם, ולגבי ההולך בעש"ג עיין ערך שי חו"מ כ"א א' ד"ה "הר"ז".

¹ ויל"ע האם המזיק מגילה מהודרת צריך לשלם מהודרת או יכול לפטור עצמו במגילה פשוטה. עיין תורה לשמה שני"ד, שער שמעון אחד ח"ד חו"מ סימן ה'.